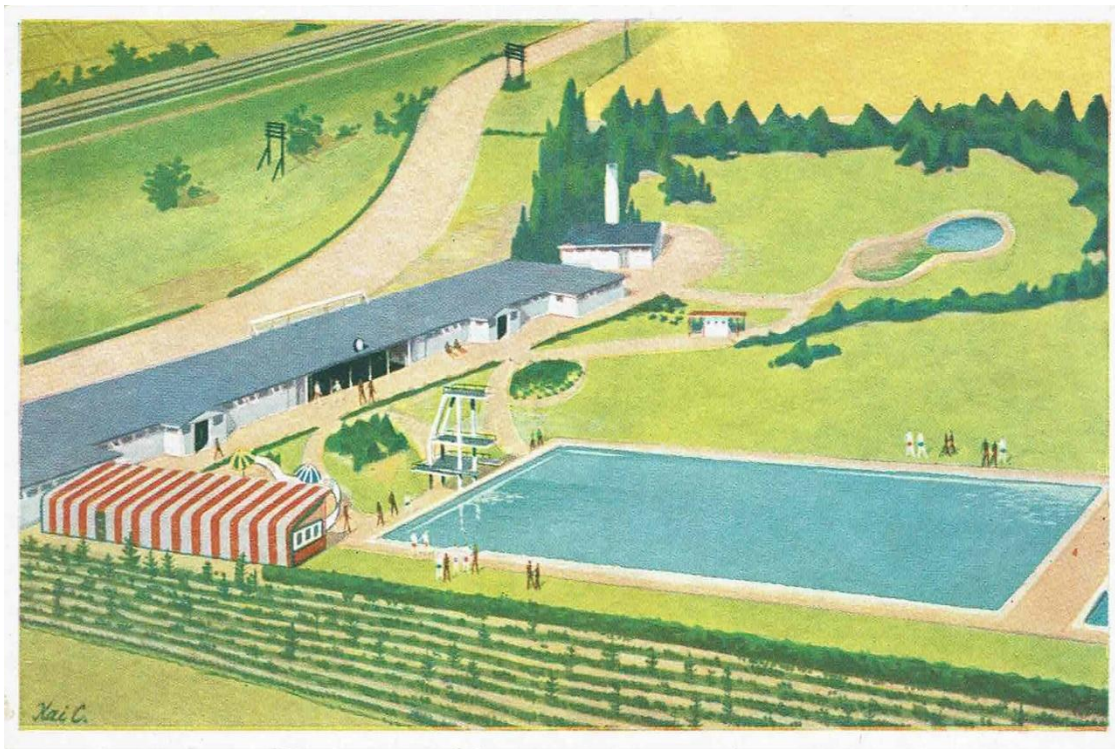

Da stranden kom til byen

Af Palle Offersen, Odense

Når sommeren er over os, søger mange til stranden for en svømmetur. Sådan var det også for 100 år siden. For odenseanerne betød strandture lange køreture til de fynske kystbyer især Kerteminde, men kommunalbestyrelsen i Odense fandt en anden løsning.

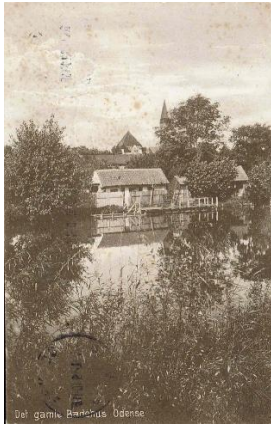
Historien om **Odense Friluftsbad** begynder i en tid, hvor svømning i Odense foregik under helt andre forhold end i dag.

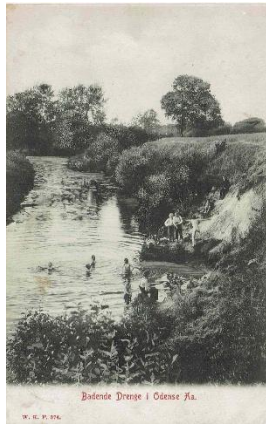
Tegnet postkort, som viser Odense Friluftsbads udseende ved åbningen i 1933.
H.H.O. uden nummer (Hans Hansen, Odenses Forlag).

Åbadning

I begyndelsen af 1900-tallet havde mange odenseanere ikke eget bad. Derfor benyttede man offentlige badeanstalter langs åerne. Op gennem 1800-tallet var badning i åen meget populært trods en stigende forurening. Langs Sdr. Boulevard lå i 1800-tallet flere badehuse eller badeanstalter, der også blev brugt af byens skoler og militæret.

Badehus ved Heden 52 (nuværende Sdr. Boulevard 52) opført i 1819. I 1847 kom endnu et badehus. Det var kun for kvinder.
J. Chr. Pedersens Forlag, uden nummer. Postsendt 16.09.1919.

Drengene badede nøgne, hvilket gav megen kritik fra passagerne i turbådene, som sejlede forbi.
W.K.L.'s Forlag, nummer 374. Postsendt 31.10.1906.

Turbådene ved anløbspladsen ved Munke Mose set fra nord. En båd er på vej mod syd, mens båden nederst th. venter på nye passagerer.
J. Pedersens Forlag, uden nummer. Postsendt 26.03.1912.

Da forureningen i Odense Å blev et stigende problem, lukkede sundhedsmyndighederne de gamle badeanstalter i 1913. Badelivet blev derefter flyttet til en kommunal badeanstalt ved Stavis Å, mens militæret søgte mod fjorden. Men også denne løsning var midlertidig. I 1932 lukkede stadslæggen også badeanstalten ved Stavis Å. I takt med at svømning blev en mere organiseret idræt, voksede ønsket om et moderne anlæg med rigtige bassiner og bedre faciliteter.

Odense Friluftsbad åbner

Den 18. juni 1933 blev Odense Friluftsbad officielt indviet på en strålende sommerdag. Omkring 4000 sommerklædte mennesker fandt vej gennem den blafrende flagallé til friluftsbadet, hvor dagen blev markeret med en svømmeopvisning. Blandt gæsterne var den danske OL-svømmer Else Jacobsen, som gav opvisning i stilsvømning, samt Lili Andersen, der senere blev kendt for sine præstationer i åbent vand.

Indgangspartiet fra friluftsbadet fra åbningsåret.
Postkort, Rudolf Olsens Kunstforlag nr. 1434. Postsendt 16. juni 1960.

Friluftsbadet var bygget i cement. Derudover havde man flottet sig med 1.200 billæs hvidt strandsand fra Skagerrak langs bassinet, så strandløver og badenymfer kunne ligge og slange sig og tage solbad. Når mange ikke kunne komme til stranden, måtte stranden komme til dem.

Vue ud over friluftsbadets store bassin. Der er trængsel på sand-”stranden” kort efter åbningen. Postkort fra ukendt forlag nr. C 2173 34. Postsendt 25.11.1935.

Friluftsbadet blev hurtigt et samlingspunkt for både motionssvømmere, konkurrencesvømmere og familier. Samtidig markerede det et skifte fra de mere primitive badeanstalter til et moderne fritids- og idrætsanlæg.

En rutsjebane i bassinet vakte lige fra indvielsesdagen lykke for badegæsterne. Odense Papirforretning, nr. 441. Postsendt 19.08.1939.

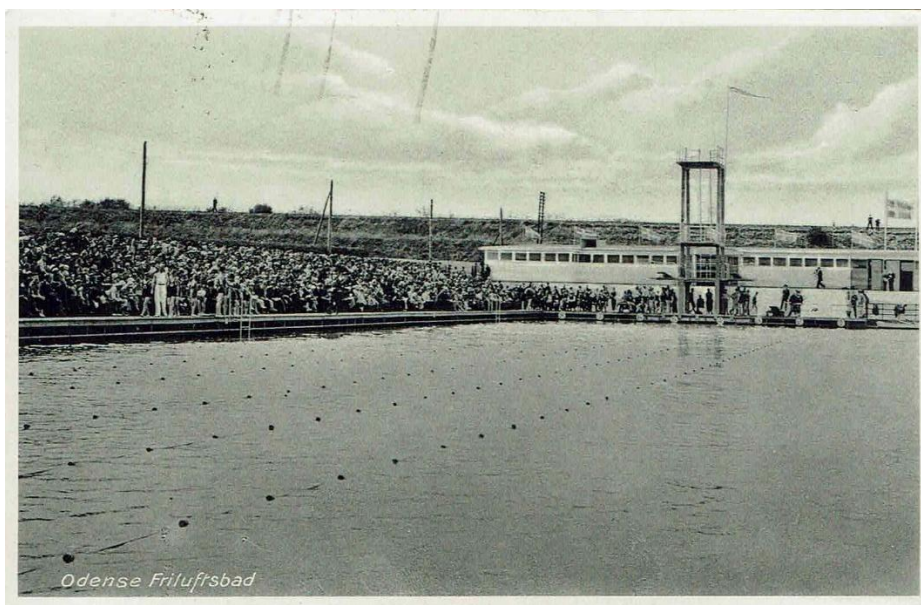
Der blev bygget springtårn med udspring fra fem og ti meter. Herudover var der naturligvis også en og tre meters vipper.

Stenders Forlag, Odense
nr. 307. Postsendt
17.08.1934.

En succes for svømmesporten

Friluftsbadet blev i 1930'erne midtpunkt for store svømmestævner, hvor også stjerner som Ragnhild Hveger og Inge Sørensen deltog. Det nye friluftsbad og de mange propagandastævner gav omgående svømmesporten en gevaldig opblomstring.

Allerede få år efter åbningen kunne man mærke effekten. Den lokale svømmeforening, som senere blev kendt som Odense Svømme- og Livrednings Forening, oplevede markant vækst. I 1936 havde foreningen omkring 300 medlemmer, og friluftsbadet dannede ramme om stævner og opvisninger, der tiltrak store menneskemængder.

Svømmestævne i indvielsesåret. Der er mange tilskuere til svømmestævnet, hvor svømmebanerne er tydeligt markeret i bassinet.

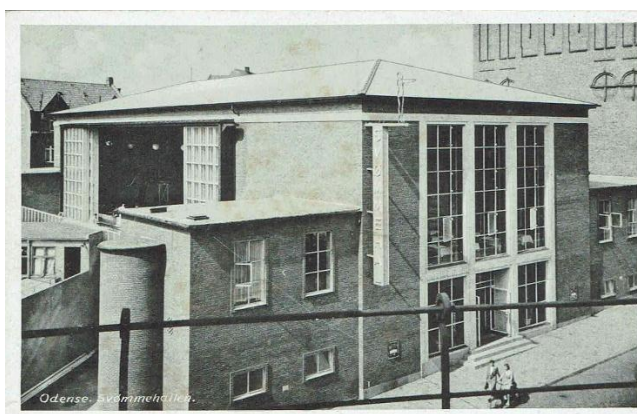
Odense Papirforretnings Forlag uden nummer. Postsendt
12.10.1933.

Et særligt eksempel var et stævne Sankthansaften 1936, hvor omkring 4.000 tilskuere overværede konkurrencerne. Det fortæller noget om, hvor stor en folkelig attraktion svømmesport og friluftsbadet var blevet på ganske få år.

I disse år satte odenseanske svømmere også de første fynske rekorder og mesterskaber, og friluftsbadet fungerede som byens vigtigste trænings- og konkurrenceanlæg i sommerhalvåret.

Fra friluftsbad til svømmehal

I 1938 fik Odense også en indendørs svømmehal på Klosterbakken et få hundrede meter fra byens rådhus. Det ændrede ikke friluftsbadets betydning, men gav svømmeklubberne mulighed for træning året rundt. Friluftsbadet forblev dog det naturlige centrum for sommerens svømmeliv og store stævner i mange år.

Den nyopførte svømmehal på Klosterbakken kort efter åbningen i 1938.

Odense Papirforretning nr. 537. Ubrugt.

En fyldt svømmehal med snor mellem lav og dyb halvdel.

Hagen & Sørensens Forlag uden nummer.
Postsendt 16.10.1947.

Nu er det slut

Efter Anden Verdenskrig forsvandt sandet, som til stadighed havde givet problemer, fordi det endte i bassinerne og belastede pumperne i en tid, inden der var installeret filtre.

Odense Friluftsbad med et nyt udtryk efter en større renovering efter Anden Verdenskrig. "Sandstranden" er erstattet af græsplæner, men der er fortsat mange badegæster.

Stenders Forlag, Odense 687.

Besøgstallet var efter år 2000 fortsat højt, og i 2006 nåede man gæst nummer 5.000.000, men de seneste år er besøgstallet faldet jævnt, og i 2025 var der under 10.000 badegæster. En årsag var, at

Odense Havnebad åbnede i 2016. Med gratis adgang til havnebadet var det ulige konkurrence med friluftsbadet. I marts 2026 besluttede Odense Byråd, at Odense Friluftsbad skulle lukke efter 93 år, så 2025 blev sidste åbningsår.

Odense Havn set fra Toldboden, hvor Odense Havnebad i dag ligger. Handelsskibene er for længst væk fra havnen.

Farvekoloreret lustryk fra J. Chr. Pedersens Kunstforlag nr. 24 fra ca. 1925, ubrugt.

PS

Artiklen er færdiggjort den 17. juni 2026 præcis 93 år efter, at Odense Friluftsbad slog dørene op for 4000 glade og forventningsfulde badegæster.

God sommer ønskes af
Palle Offersen, Odense